

ĮVAIRIŲ VEIKSNIŲ ĮTAKOS LAKTOZĖS KIEKIUI KARVIŲ PIENE TYRIMAI

Aldona Šimkienė¹, Vida Juozaitienė²

¹Gyvulininkystės katedra, ²Gyvūnų veisimo ir genetikos katedra,

Lietuvos veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, LT-47181, Kaunas; tel. 8-37 36 37 85; el. paštas: biometrija@lva.lt

Santrauka. Darbas atliktas 1999–2007 metais Lietuvos veterinarijos akademijos Gyvulininkystės katedroje, Gyvulių veislinės vertės tyrimų ir selekcijos laboratorijoje prie Gyvūnų veisimo ir genetikos katedros, Lietuvos veterinarijos akademijos Praktinio mokymo ir bandymų centre ir VĮ „Pieno tyrimai“. Šio darbo tikslas – ištirti laktozės kiekio kaitą kontroliuojamų karvių piene. Tyrimais nustatyta, kad per septynerius metus (1999–2005) laktozės kiekis Lietuvos kontroliuojamų karvių piene padidėjo 0,08 proc. ($p < 0,001$). Dispersinė analizė rodo, kad iš negenetinių veiksnių didžiausią įtaką laktozės kiekiui karvių piene turi ūkis – 20,67 proc. ($p < 0,001$) ir laktacija – 6,27 proc. ($p < 0,001$). Tarp juodmargių karvių veislių didžiausias laktozės kiekis nustatytas Švedijos juodmargių karvių piene – 4,76 proc. ($p < 0,001$), mažiausias – Holšteino veislės karvių – 4,66 proc. ($p < 0,001$). Iš genetinių veiksnių didžiausią įtaką laktozės kiekiui karvių piene darė bulius (tėvas) – 13,17 proc. ($p < 0,001$) ir karvė (motina) – 5,29 proc. ($p < 0,001$).

Raktažodžiai: Lietuvos juodmargiai galvijai, selekcija, produktyvumas, laktozė, genetiniai veiksniai, negenetiniai veiksniai.